

Det åndelige præsteskab.

Fra "Samlede Skrifter".

Bind XIII - "Nådemidlerne".

Af C.O. Rosenius.

(S. 135) Med dette emne henvender vi os udelukkende til de troende i Kristus. Det er dem alene, der har brug for en dybere forståelse af det. Det er dem alene, det åndelige præstedømme tilhører. Om andre ikke fatter, hvad der ligger i det, kan for så vidt være ganske ligegyldigt. De er alligevel ikke præster, åndelig talt – og de, som ikke er præster, bør ikke lære andre, men tie om åndelige spørgsmål.

Der vil dog altid være mangler ved de sande troendes indsigt. De vil også altid være udsat for falske røster, som forvirrer og vildleder dem. Derfor behøver de at oplyses og styrkes med Herres ord. De besværes tillige af kødets uvillighed, af menneskefrygt og forsømmelighed. Derfor behøver de at vækkes og opmuntres til fornyet iver i opfyldelsen af deres hellige pligter. Dette vil vi nu – med Guds bistand og til hans riges tarv – forsøge at yde nogen vejledning til.

Det er et emne, som er og længe har været mærkelig fortiet og glemt. For mange vil det muligvis stå som noget nyt, skønt det ikke er andet, end hvad der af Bibelens gamle hellige ord altid har kunnet ses. Det er derfor på tide, vi får øjnene op til at skønne, hvad Herren har talt. En ret kristen behøver ikke andet og mere for at være vis i sit gamle sind, end at se efter, hvad Kristus og Bibelen siger.

Den derimod, som lader hånt om Kristi og Bibelens ord, er ingen ret kristen. Det har til alle tider været et uhyggeligt, men sikkert tegn på åndeligt forfald og død – i tidsaldre, lande, kirker og den enkeltes liv – at Kristus og Bibelen respektløst er sat til side for mennesker og menneskelige regler og bud.

Dette var tilfældet blandt (s.136) jøderne på Jesu tid, i Den katolske Kirke på Luthers tid og fremdeles. Kristus, vore sjæles hyrde og tilsynsmand, er sin kirkens eneste overhoved, og Bibelen er hans eneste kirkelov.

Hvor nu Kristus og Bibelen bliver foragtet og tilsidesat, der er ikke Kristi kirke, om end man rent teoretisk bekender sig til den. Det er den frafaldne discipel, som en gang var en af de udvalgte, der nu forråder sin herre med et: "Vær hilset, Rabbi!" og et kys, men umiddelbart efter lader ham binde (med menneskers regler og bud) og overgives til ypperstepræsterne for at dømmes og korsfæstes.

Dette sker, når man lader egne eller andres meninger, skikke og regler gælde frem for Kristi og Bibelens ord. Han, som har købt til Gud med sit blod "*mennesker af alle stammer og tungemål, folk og folkeslag*" - han vil gøre budskabet herom kendt ud over jorden ved synlige midler, nemlig Bibelen og de mennesker, som forkynder og i sjælene indplanter dens himmelske lærdomme.

Og disse er de, som med al deres menneskelige ringhed, deres svaghed og synd endda er Guds kære børn, Kristi disciple, af nåde kaldet, omvendte, klædte i hans retfærdighed, udrustet med hans Ånd, visdoms og forstands ånd, råds og styrkes ånd, Herrens kundskab og frygts ånd.

Det er denne ånd, der former og danner det åndelige præsteskab. Det er til alle, som har modtaget den, apostelen siger: "*I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at I skal forkynde hans guddomskraft, som kaldte jer fra mørket til sit underfulde lys.*" 1.Pet.2,9.

Og Jesus siger selv: *"Den, som ikke samler med mig, spreder."* Luk. 11,23. Det bør intet Guds barn at "sprede". Altså bør det dem alle at "samle med ham". Dette er Kristi vilje.

Men eftersom de jordiske gøremål i reglen står hindrende i vejen for et åndeligt arbejde af større omfang, så udvalgte han nogle, som udelukkende skulle beskæftige sig hermed. De andre skulle så blot (s.137) ved siden af deres jordiske gerning med hele deres færd, deres forbøn, deres gerninger og ord forkynde hans dyder, som har kaldt dem.

Allerede dette lægger forskellen klart mellem åndeligt præsteskab og præsteskab i ordets sædvanlige betydning. I lighed med det levitiske præstedømme hører også til det åndelige tre ting:

- 1) at lære, dvs. tugte, trøste, formane.
- 2) at bede for folket.
- 3) at ofre, nemlig sig selv, sit hele liv, og dermed være andre til eksempel.

Forskellige bibelord, som bekræfter og understreger dette, skal senere anføres. Men da **Luther** med megen nidkærhed og kraft har udtalt sig netop om denne sag, vil vi først anføre noget af ham.

"Præster er alle troende kristne, som Peter siger. Deres tro skænker dem alt godt og al visdom, så de ved det gode, de har, er rige konger, og ved deres visdom store præster, der kan dømme, bedømme og lære hele verden."

"En præst i den nye pagt uddannes ikke, men fødes. Han indvies ikke, men skabes. Han fødes dog ikke ved den legemlige, men ved den åndelige fødsel – af vand og Ånd i badet til genfødsel. Derfor er de kristne alle sammen præster. Forbandet være den tale, at en præst skulle være noget andet og mere end en kristen. Det er en påstand, som intet holdepunkt har i Guds ord."

"Det særlige for en præst er dette, at han er Guds budbringer og af Gud har fået befaling til at forkynde hans ord. Hans guddomskraft, siger Peter. Det vil sige, det under, Gud gjorde med jer, da han kaldte jer fra mørket til sit underfulde lys, det skal I forkynde. - - Hvor som helst I møder mennesker, som er uvidende om dette, dem skal I undervise og lære – ligesom I selv har måttet lære – hvordan man ved Guds kraft bliver salig og går over fra mørke til lys."

"Men nu vil du sige: Hvis det er sandt, at vi alle er præster og bør prædike, hvilken forvirring vil der da ikke blive! Skal (s.138) der da ingen forskel være på mennesker, og skal kvinderne også være præster?"

Svar: I den nye pagt burde der egentlig ikke skelnes imellem en præst og en almindelig kristen. De der kaldes præster, skulle være som de andre, men blot af menigheden være valgt til at prædike. Forskellen ligger altså kun i embedet, hvortil en af menighedens midte er blevet kaldet. For Gud er der ingen forskel. - - Når det gælder de kristne, skal du ikke hæfte dig ved forskellen mellem mand og kvinde, tjener og herre, gammel og ung, thi – siger Paulus - "alle er I en i Kristus Jesus." Derfor er de alle præster og kan alle forkynde Guds ord, bortset fra, at kvinderne – ifølge Paulus ord i 1. Kor. 14 – ikke bør tale i en menighedsforsamling."

"Ingen kan bestride, at enhver kristen har Guds ord, er oplært af Gud og salvet til præst. "De skal alle være oplært af Gud," siger Jesus. "I er et kongeligt præsteskab," siger apostelen Peter. Men har de Guds ord og er salvet af Gud, så er de også skyldige at forkynde og udbrede ordet – som

Paulus siger: "Da vi har den samme troens Ånd som i skriftordet: "Jeg troede, derfor talte jeg, "så tror vi også, og derfor taler vi også." Og i Salme 51 siger David: " - da vil jeg lære overtrædere dine veje, og syndere skal vende om til dig."

Ud fra dette kan vi slå fast, at en kristen ikke blot har ret og magt, men også pligt til at forkynde Guds ord – under trussel om sin sjæls fortabelse og Guds unåde, om han undlader det."

"I Kol. 3,16 gør Paulus lære-embedet fælles for alle kristne, idet han siger: " - så I med al visdom lærer og påminder hverandre," - den ene den anden og enhver tillige sig selv ved siden af den offentlige gudstjeneste, at således Guds ord offentligt og privat, alment og særskilt, altid må være i omløb. -

Herved opstår det spørgsmål, om lægfolk også skal have lov til at tale Guds ord. Stefanus var jo ikke sat til at prædike – det forbeholdt apostlene sig selv – men til at (s.139) "gøre tjeneste ved bordene". Alligevel optræder han, når han kommer ud mellem folk, med undere og tegn og sætter endog de øverste i rette.

Men på dette punkt står Stefanus fast og giver ved sit eksempel hver og en ret til at prædike, hjemme eller ude, hvor han er, og lader ikke Guds ord være bundet til visse personer. Han hindrer dog ikke ved sin adfærd apostlene i deres forkyndelse af ordet, men passer tillige det, hvortil han er sat, rede til at tie, når apostlene selv tager ordet.

Der må være en orden med alt, siger Paulus. "Af profeter må kun to eller tre tale - - og hvis en anden, som sidder der, får en åbenbaring, så skal den første tie." - - Men der er efterhånden vendt op og ned på alt, og menneskelig orden er trådt i stedet for Guds."

"Nu – betegnelsen præst er en skøn titel. Den er let udtalt og vel anset. Men for selve stillingen og det offer, den kræver, gyser enhver tilbage, thi det gælder legeme, liv, gods og ære og alt, hvad verden har – efter det eksempel, Kristus på korset har givet. Ingen har lyst til at vælge død for liv, lidelse for glæde, forhånelse for ære, fjender for venner. Det var, hvad Kristus gjorde på korset, os til eksempel. Og alt dette skal man gøre, ikke til gavn for sig selv, men til sin næstes tjeneste, Gud til ære og pris, ligesom Kristus har ofret sig selv – det er et højhelligt præsteskab."

Disse og mange andre lignende udtalelser af Luther skal tjene, dels til at vække og skærpe vor opmærksomhed over for dette emne, og dels til at give os den rette forståelse af de herlige bibelord emnet vedrørende, som vi nu vil citere.

"Hig efter kærligheden og stræb efter de åndelige gaver, især efter at tale profetisk. Den, der taler profetisk, taler mennesker til opbyggelse, formaning og trøst. Jeg ville ønske, at I alle talte i tunger, men endnu hellere, at I talte profetisk. Altså, brødre, stræb efter at tale profetisk, og I må ikke hindre nogen i at tale i tunger!" 1. Kor. 14.

At tale profetisk betyder (s.140) i denne forbindelse at forklare og udlægge Skriften og ud fra denne at lære, formane og trøste.

"Lad Kristi ord i rigt mål bo hos jer, så I med al visdom lærer og påminder hverandre med salmer, hymner og åndelige sange og synger med taknemmelighed i jeres hjerter for Gud." Kol. 3,16.

"Lad os give agt på hverandre, så vi opflammer hverandre til kærlighed og gode gerninger, og lad os ikke svigte vor egen menighedsforsamling, som nogle har for skik, men formane hverandre, og det så meget mere, som I ser dagen nærme sig." Hebr. 10,24-25.

"Men I, mine elskede, opbyg jer selv på jeres højhellige tro, og bed i Helligånden. Der er nogle, som I skal være barmhjertige imod: Dem, der tvivler, frels dem, riv dem ud af ilden! Men der er andre, som I skal være barmhjertige imod med frygt." Jud. vers 20,22 og 23.

"Mine brødre! Hvis nogen iblandt jer er faret vild fra sandheden, og der er en, der omvender ham, så skal I vide, at den, der omvender en synder fra en vildfarelse, han er kommet ud i, frelser hans sjæl fra døden og skjuler en mangfoldighed af synder." Jak. 5,19-20.

"Så trøst og opbyg hverandre indbyrdes, som I også gør. - Og vi lægger jer på sinde, brødre: retled de uskikkelige, trøst de modfaldne, tag jer af de skrøbelige, og vis langmodighed imod alle." 1. Tess. 5,11 og 14.

"I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at I skal forkynde hans guddomskraft, som kaldte jer fra mørket til sit underfulde lys." 1. Pet. 2,9.

Disse hellige bibelord kunne suppleres med flere andre, der taler i samme retning. F.eks. Hebr. 3,13 / Salme 51,15 / Luk. 22,32 / Rom. 12,6 / Ef. 5,18-20 / 1. Tess. 4,18 / Gal. 6,1 / 4. Mos. 11,29 m.fl.

Men for åndeligt oplyste og lydige kristne (s.141) er det anførte mere end tilstrækkeligt til at forvise dem om, hvad Guds ord lærer med hensyn til denne sag. De vil forstå, ikke alene, at de har et åndeligt præstedømme at forvalte, men også, hvori det består. Og de vil forstå, at når jødernes rådsherrer og ældste og skriftkloge forbød disciplene at tale og lære i Jesu navn, så var det eneste mulige svar herpå det, Peter og Johannes gav: *"Døm selv, om det i Guds øjne er ret at lyde jer mere end Gud."* Ap.g. 4,18-19.

Når vi ved dette, er vi salige, om vi gør det. Det er med dette som med alt Guds ord: det vil ikke blot kendes og billiges, men også praktiseres, hvad virkelig levende kristne da også gør, den ene på en måde, den anden på en anden. De åndelige gaver og tjenester er forskellige, men Ånden er den samme. *"Og ånds-åbenbarelse gives den enkelte til fælles gavn."* 1. Kor. 12.

"Den, som ikke er med mig, er imod mig, og den, som ikke samler med mig, spreder," siger Jesus. Indirekte er dermed sagt: den, som ikke samler med mig, er i mod mig.

Vi ser det da også, at er en synder blevet vakt og har fået den afgrund at se, på hvis bred han har vandret, den sjælefare, hvori han har svævet, mens han drømte om fred, og han nu ser sine venner, sin familie, ja, hele den uomvendtes mængde leve under samme fordømmelse, så vækkes der hos ham en glødende omsorg for deres udødelige sjæle. Alt, hvad han formår, vil han gøre for at vække dem.

Og endnu stærkere kommer dette til udtryk, når han selv ved evangeliet har fundet lys og fred og frelse i Kristus og har modtaget Helligånden, som er kærlighedens ånd. Hvert eneste menneskes frelse kommer da til at ligge ham på sinde. Han kan ikke beholde det gode, han har fået, for sig selv, men vil dele det også med andre.

Det er med ham som med kærligheden, han ”håber alt” - han håber, at blot han nu får lejlighed til for andre at tolke det, som nu står så klart for ham selv, så vil også de forstå det, se det, som (s.142) han ser, og komme til erkendelse af sandheden.

Da er det ikke med menneskelig visdom, han taler, eller mærkværdige ord og vendinger, han bruger. Med det elskeligste enfold kan han nu på den mest naturlige måde og af egen erfaring beskrive såvel syndesøvn og sikkerhed som den rige og uforskyldte nåde i Kristus – og den store glæde og lykke det er at have Jesus til ven.

”De børn, evangeliet føder,” siger Luther, ”er ikke sådanne, som ligger uvirksomme i vuggen, men raske yndlinge, som er duelige til også at lære andre.” ”De skal alle være oplært af Gud,” og ud af denne Åndens lærdom taler en ulærd med langt større færdighed om de guddommelige ting end en højlærd, som er uden personlig erfaring deraf.

Men nådegaver og tjenester er forskellige. Ikke alle er kaldet til det samme, ligesom legemets lemmer ikke alle har samme funktion. En har fået evnen til at tale Guds ord. En anden har ligesom Moses ”svært ved at udtrykke sig”, men har på den anden side en særlig evne til af bøger og skrifter at udvælge og oplæse vigtige og vækkende afsnit.

En tredje taler, tydeligt og klart, ved sit gudfrygtige liv – for øvrigt en måde, som enhver kristen med mere eller mindre held bestræber sig for at prædike på, og hvorved de – hvad endog verden selv må erkende – virkelig ”dømmer” verden, skønt de ikke har udtalt et eneste dømmende ord.

En fjerde virker i det stille ved sin utrættelige forbøn. En femte er særlig virksom for oprettelsen af kristelige institutioner og lignende.

Dette synes i vor tid at modsvare Paulus ord: *”En gives der ved Ånden at tale med visdom, en anden at tale med kundskab ifølge den samme Ånd, en gives der tro ved den samme ånd, en anden nådegaver til at helbrede ved den ene Ånd, en at udføre undergerninger, en anden at profetere o.s.v.”*

Dette må dog ikke forstås, som om hver i sær kun skulle virke på sit specielle område og slet ikke have del i de andres gaver. Meningen er kun, at enhver har noget, der er hans særlige nådegave (s.143)

F.eks. kan den, som i almindelighed har svært ved at udtrykke sig, ganske enkelt og enfoldigt aflægge sit vidnesbyrd – som hyrderne fra Betlehem gjorde det, da de fortalte, hvad der var blevet sagt til dem om barnet, eller som kvinderne, der fik det glædelige budskab om Jesu opstandelse at bruge til sorgfulde sjæle.

At vidne om Gud med sit liv må også være fælles for alle. Forbønnens tjeneste ligeså.

Men kærlighedens nidkærhed må være forbundet med megen visdom og takt for ikke at gøre skade i stedet for gavn. En åndelige oplyst kristen vil også forstå, at han ikke ukaldet bør trænge sig frem som lærer og leder for andre. Det er for hans egen samvittigheds skyld nødvendigt, ikke blot med et indre, men også med et ydre kald.

Han vil heller ikke misforstå det åndelige præsteskab derhen, at det skulle gribe forstyrrende ind i

hans jordiske kaldsgerning eller få ham til at opgive den. Det åndelige præsteskab virker både stærkest og skønnest, når det er forbundet med udførelsen af den jordiske kaldsgernings pligter og krav.

"Disse bud skal du indprente dine børn," siger Herren til Israel, *"du skal tale om dem, både når du sidder i dit hus, og når du vandrer på vejen, både når du lægger dig, og når du står op."* 5. Mos. 6,7.

Måske kan man klarest udtrykke forskellen mellem det åndelige præsteskab og præsteskab i ordets sædvanlige betydning ved en lille enkel lignelse som denne: En bys borgere har alle pligter til, for det første selv at omgås forsigtigt med ild, for det andet, hvis de ser en eller anden foretage sig noget, der kan anstifte brand, da at slå alarm. Men derfor er de ikke alle sammen brandmænd eller vægttere. Det tilkommer ikke dem at slippe deres eget arbejde for at gå ud og øve vægtertjeneste. Dertil er andre bestemte.

Men hvis nu en, som hverken er vægter eller brandmand, tilfældigvis (s.144) observerer en brand og straks slår alarm – hvilken dårskab da, om nogen vil sige: Det kan da aldrig blive din sag, hold du dig kun roligt tilbage, det er jo som selvbestaltet vægter, du optræder.

Til den åndelige præstedømme hører også det at ofre – bestandig at ofre. Vil du være en sand Kristi efterfølger, der ikke skammer dig ved ham og hans ord, så må du for det første ofre ham al egen ære, al fred og ro og bekvemmelighed, alt venskab med verden. Du må tage imod forhånelse i stedet for ære, fjendskab og strid i stedet for venskab og fred.

Det vil gå, som Jesus så ømt har sagt os på forhånd: *"I skal hades af alle for mit navns skyld. Men frygt ikke for det, du vil komme til at lide! Se, Djævelen vil kaste nogle af jer i fængsel, for at I skal stilles på prøve, og I skal have trængsel i ti dage. Vær tro indtil døden, så vil jeg give dig livets sejrskrans."*

Det hører med til dit kald, at du skal ofre alt – Gud til ære og velbehag og mennesker til gavn. *"Kristus døde i alles sted,"* siger Paulus, *"for at de, der lever, ikke mere skal leve for sig selv, men for ham, som døde og opstod for dem."* 2. Kor. 5,15.

Og: *"Så formaner jeg jer da, brødre! Ved Guds barmhjertighed, til at bringe jeres legemer som et levende, helligt, Gud velbehageligt offer, dette er jeres åndelige gudsdyrkelse."* Rom. 12,1.

Kort sagt: dit hele væsen kan og må være en prædiken for dine medmennesker. Dine gerninger skal understrege, hvad du forkynder med ord. Gud bevare i nåde enhver kristen fra at bryde ned med sine gerninger, hvad han bygger op med sine ord! Du kan aldrig være tryk for, at ikke en eller anden, som har hørt dig tale om troen og dens frugter, når han en eller anden gang ser dig begå et fejltrin, en synd, at han da i sit stille sind tænker: Der kan man se, hvor meget hans fromhed er værd! - måske endog betror det til andre, som så ved given lejlighed blot vil le ad din fromme tale. (s.145)

Præster og nidkære kristne følger mennesker altid med en vis lurende opmærksomhed for at se, om de nu også lever, som de lærer. Ve dig, om du med liv og eksempel skulle blive til anstød for nogen. Vogt dig, mens tid er, at Herren ikke skal kræve deres blod af din hånd.

Mennesker ser som regel mere på, hvad vi gør, end hvad vi siger. Men vore ord virker langt stærkere, når de bekræftes af vort liv. ”De troendes ord er som søm,” er der sagt, ”deres eksempel som hammerslagene derpå.”

Endelig hører også forbønnen med til det åndelige præstes kabs pligter. Bøn for de åndelig blinde, at deres øjne må åbnes, for de sikre og sovende, at de må vækkes, for de sønderknuste hjerter, at de må finde trøst, og for hele Guds store rigssag på jord.

Vel må vi ikke vente, at Gud for vore bønns skyld bryder den orden, han selv har fastsat, og gør vold på et genstridigt menneskes frihed, friheden til at vrage Guds kaldende og vækkende nåde. Men det bør vi tro, at Gud for de troendes forbønns skyld gør noget særligt for det menneske, som forbønnen gælder.

Det er i denne forbindelse betydningsfuldt at tænke på, at Jesus selv opfordrede sine disciple til forbøn for hans riges arbejde. ”*Høsten er stor,*” siger han, ”*men arbejderne er få, bed derfor Høstens Herre om at sende arbejdere ud til sin høst.*”

Og Paulus beder ofte i sine breve om menighedernes forbøn for sit arbejde. Der fortælles også, at da Monika, Augustins moder, engang under tårer talte med en from biskop om sønnen, som dengang endnu var hedning, svarede biskoppen hende: ”Det er umuligt, at en sådan tåresøn kan gå fortabt.” Og hans ord gik i opfyldelse, idet Augustin ikke blot blev en kristen, men endog en betydelig sådan.

Det står os nu så nogenlunde klart, hvilke pligter vi som åndelige præster har at varetage. Tilbage står kun at få det udført i praksis. Vel har en kristen, som daglig går til Gud med sine synder og forsømmelser og daglig tvætter sine klæder (s.146) i Lammets blod, en stadig forladelse også for, hvad han på dette punkt har syndet og forsømt. Men den, som har modtaget så stor en nåde, han misbruge den ikke til løbsagtighed! Han vogte sig for at fortsat forsømme de hellige pligter, som netop nådens storhed så kraftigt tilskynder til!

I den første kærligheds iver og varme blander sig ofte meget uviseligt ind, som efterhånden må aflægges. Måtte blot aldrig visdommen udarte til en sådan klogskab og forsigtighed, at den første kærlighed fortrænges! Mange er der, som efterhånden henfalder til en sløvhed og forsømmelighed, der er langt værre end den første kærligheds uviselige iver.

Da er det, vi igen bør vække hinanden med Guds ord, ja, med de rene, enfoldige bevæggrunde, som i den første tid var den drivende kraft i alt, hvad vi gjorde.

Tænk dig f.eks. at du sover i et brændende hus og bliver vækket. Kunne du da forsvare kun at redde dig selv og ikke gøre forsøg på også at vække dem, som endnu sover derinde? Eller at du nylig har været ude på usikker is, er faldet igennem og kun med møje og besvær er blevet reddet fra at drukne. Skulle du da kunne se din nabo umiddelbart efter at vove sig ud på den samme is uden at advare ham?

Hvem du end er, og hvad stilling du har, så er der mennesker, du omgås eller daglig har med at gøre. Du er selv ved Guds underfulde barmhjertighed blevet reddet ud af det mørke, den kødelige tryghed, den syndesøvn, hvori vi alle har ligget. Og nu ser du mennesker, du færdes iblandt, ligge netop der, hvor du selv har ligget engang. Skulle du da ikke ville gøre noget for at vække og redde dem? Hvorledes kan ellers Guds kærlighed blive i dig?

Hvad siger ikke med henblik herpå den almindelige kærlighedslov: *"Du skal elske din næste som dig selv,"* og: *"Du må ikke slå ihjel."* Du kan ikke sige dig fri for de menneskers blod, som du har set gå den evige fortabelse i møde uden med et eneste ord at have advaret dem (s.147), endda du havde lejlighed til det.

Du kan ikke sikre dig imod, at dine venner og nærmeste en dag skal rette anklagen mod dig og sige: Du var klar over vor tilstand og så, hvor det bar hen, men du sagde os det ikke! Og du har åndelige brødre og søstre, som, du ser, er ved at hildes i en fristelse eller vildfarelse, som de ikke selv er klar over faren ved, og du advarer dem ikke. De falder i synd og havner som følge deraf i trællesind, måske i fortvivlelse, men du kommer dem ikke i møde for at trøste dem og hjælpe dem på fode igen.

Og dog byder den almindelige kærlighedslov: *"Alt, hvad I vil, at menneskene skal gøre mod jer, det samme skal I gøre mod dem."* Hvis du var i deres sted, hvis sjæls evige salighed står på spil, hvem kunne da gøre dig større tjeneste end den, som hjalp dig at undslippe faren? Skulle du da ikke gøre mod din næste det samme, som du gerne vil, at han skal gøre mod dig? - -

Når man for alvor besinder sig på de pligter, der påhviler det åndelige præsteskab, føler man en tyngende byrde af skyld på sit hjerte og beder med angst i sit sind: Fordøm mig dog ikke, o Gud!

Men hvad skal man da mene om den embedets og ansvarets byrde, som må tynge de egentlige, dertil beskikkede forkynderes hjerter! Kan man undre sig over, at de ofte i søvnløse nætter kaster sig frem og tilbage på lejret og sveder af angst ved tanken på sjælenes tilstand, som er dem betroet, eller deres eget arbejdes ufuldkommenhed og manglende frugt – som det set med deres øjne ser ud. Skulle ikke også dette bevæge enhver troende kristen til at søge at lette dem byrden ved trofast at røgte det åndelige præsteskabs pligter!

Da skal ordets forkyndere glædes, når de ser deres tilhørere som lydige børn selv begynde at bruge ordet i forbindelse med forbøn og et eksemplarisk liv og derved opbygge hverandre indbyrdes til et helligt tempel i Herren. Thi først når der i menigheden bliver åndelig bevægelse, viser sig ordets frugt. (s.148)

Da tørres de tro sjælesørgeres tårer, og drevet af samme ånd som Peter anvender de over for deres tilhørere Peters ord: *"Lad jer selv som levende stene opbygge til et åndeligt hus, til et helligt præsteskab, der bringer åndelige ofre, som ved Jesus Kristus er velbehagelige for Gud,"* 1. Pet. 2,5.